

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. II. Qualiter vacantia beneficia aliis conferri possint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

§. II.

Qualiter vacantia beneficia aliis conferri possint?

SUMMARI A.

3. Beneficia de jure, & factò simul, aut de jure tantum possunt, & debent intra terminum juris alteri conferri. 4. 5. Quæ Regula duas patitur limitationes. 6. Beneficia de factò tantum vacantia alteri valide conferri nequeunt. 7. Beneficium nondum vacans alteri validè promitti nequit. 8. Ita, ut similis promissio nequidem adjecto juramento convalescat.

3 **D**ico I. Beneficia de jure, & factò simul, aut etiam de jure tantum vacantia, non solum possunt, sed debent intra terminum legalem (de quo in *Tit. de Elect. & de Supplend. neglig. Prælat. & Tit. de Præbend.*) Clericis idoneis conferri. Textus in *cap. 2. §. cum verò b.t. cap. 5. §. fin. eod. cap. 3. de supplend. neglig. Prælat.* P. Wiestner *b.t. n. 6.* P. Reiffenstuel *eod. n. 7.* Quæ tamen conclusio duas patitur limitationes: I. Si alius sit in possessione colorata Beneficii, quod de jure vacat, tenetur supplicans facere mentionem hujus possessionis, secùs rescriptum impetranti non suffragabitur, sed tanquam subreptitium omni robore destituetur. *cap. 6. b. t.* Ratio est, quòd Pontifex, Possessoris jure non discusso, non præsumatur velle alteri conferre beneficium. Panorm. *ad cit. cap. 6. num. 7.* Dixi notanter: *Si alter in possessione colorata fuerit.* Nam si possessio notoriè injusta foret, rescriptum, non facta ejus mentione, haud quaquam vitiaretur. Ratio est, quòd illa duntaxat qualitas tacita vitiet rescriptum, qua expressa Pontifex aut nullo modo, aut saltem de facili non dedisset litteras *cap. 20. §. 27. de Rescript.* non autem præsumendum est, Pontificem denegaturum

fuisse litteras, si à supplicante fuisset suggesta alterius notoriè injusta possessio, quin potius, hoc constito, facilius ad concedendum beneficium fuisse inclinandum capienda præsumptio est, nè scilicet notoriè intrusus diutius beneficium occuparet. P. Reiffenstuel *b. tit. num. 12.* Dicitur autem colorata possessio, quæ nititur legitimo, & jure non reprobato Titulo, qui tamen hic & nunc ob occultum defectum non subsistit, prout est casus in *cap. 6. b. t.* & notat Panormit. *ibid. num. 17. §. 23.* II. Limitatur Conclusio, quod, si provisio fiat *motu proprio*, tametsi de alterius possessione nulla facta fuerit mentio, rescripti valor propterea non corruat, quia hoc subreptionis vitium per hanc clausulam purgatur. *cap. 23. de Præbend. in 6.* P. Wiestner *b. t. num. 7.* & P. Reiffenstuel *num. 14.* cum Menochio, Barbofa & aliis.

Dico II. Beneficia de factò tantum vacantia validè alteri conferri nequeunt *cap. 2. b. t. cap. 4. de Donat.* Ratio est, quòd tale beneficium verè, & propriè non vacet, hoc ipso, quod *jus, & Titulus* penès alium adhuc existat, qui suo jure, sine sua culpa, aut causa publica privari nequit, & idèd ejusmodi beneficiatis à possessione sui beneficii vio-

lenter expulsis datur regressus *cap. 2. § seqq. de his, quæ vi, metûsve causâ.* Is, verò, qui acceptavit ejusmodi beneficium, aut scienter se institui passus est, à communione fidelium removeri jubetur. *cap. 4. C. 7. Q. 1. cap. 1. h. t.* nec illud posthac vacans citra Apostolicam dispensationem obtinere amplius potest. *Arg. cap. 39. C. 7. Q. 1. P. Wiestner h. t. num. 9.*

7 Quæres I. An promissio beneficii nondum vacantis validè fieri possit? Ratio dubitandi est, quòd beneficiû nondum vacans alicui Ecclesiæ, putà, Monasterio, Hospitali &c. ab Episcopo uniri possit, ita, ut postmodum vacans debeatur Monasterio *cap. 9. de Restit. spoliat. cap. 4. de Donat. Clem. 2. de reb. Eccles. alien.* Qua ratione tamen non obstante, pro certo tenendum est, beneficium nondum vacans ab Episcopo, vel alio inferiore Prælato, nec concedi, nec promitti posse, per Textum expressum in *cap. 2. h. t.* & rationem ibidem allegatam: *Nè desiderare quis mortem proximi videatur, in cujus locum, § beneficium se crediderit successurum.* Sive deinde beneficium certum, aut incertum sit. *cap. 13. h. t.* ita, quidem, ut ex tali promissione nulla nascatur obligatio. *cap. 2. h. t. in 6.* eaque non obstante, cuicumque idoneo, si postea vacaverit, liberè conferri possit *cap. 2. § 3. h. tit.* Imò, licèt Jure Decretalium valuerit, promissio generalis, quâ Episcopus promisit alicui Clerico providere de Beneficio eum poterit, vel se facultas obtulerit. *cap. 14. h. t.* id tamen postea correctum fuit à Bonifacio VIII. in *cap. 2. h. t. in 6.* quia etiam sub tali palliatione verborum latere videbatur provisio beneficii primò vacaturi, & sic periculum

captandæ mortis non excludebatur. Ad rationem dubitandi respondeo cum P. Wiestner *h. t. num. 11.* quod ex unione Beneficii nondum vacantis, facta alicui Monasterio votum captandæ, vel optandæ mortis vel ideò non inducatur, quod nemo ex membris talis Monasterii in singulari jus ad tale Beneficium unitum acquisiverit, quod enim Collegio, vel communitati datur, nemini in particulari datum videtur *cap. 59. §. qui manumittitur C. 12. Q. 2. Naturale quippe vitium est negligi, quod communiter possidetur; isque se nihil habere, qui non totum habeat, arbitretur. l. 2. princ. C. Quando, § Quibus Quarta &c.*

8 Quæres II. An Promissio Beneficii nondum vacantis, adjecto saltem juramento, reconvaleat? Affirmativam suadere videtur, quod simile juramentum non vergat in alterius tertii præjudicium, nec ipsius promittentis conscientiæ offendiculum paret; ergò servandum est, per *cap. 28. de Jurejurand. cap. 2. de Pact. in 6.* Accedit, quod etiam Pacta, & promissiones de successione viventis jure reprobentur. *l. fin. C. de Pact. l. 16. ff. de V. O.* & tamen, si juramento vallata fuerint, obligant, & servari debent, ex ratione, quòd omne juramentum obliget, quod sine peccato, & tertii præjudicio servari potest per *cc. tt.*

Pro negativa tamen fortius urget argumentum, quòd scilicet ejusmodi promissio beneficii non vacantis jure nostro reprobata fuerit, non in privati cujusdam commodum, & favorem, sed ob utilitatem publicam, ad damna videlicet Ecclesiarum, & animarum pericula, totiùsque status Ecclesiastici opprobria avertenda, cui fini, sicut pri-

vatorum pactis derogari non potest. l. 38. ff. de Pact. ita nec juramenti vim ei inferre debet, cum juramentum, non (ut inquit Innocentius III. in c. 18. de Jurejur.) ut esset iniquitatis vinculum, fuerit institutum. Hinc facilis jam redditur disparitas ad adductam paritatem pacti de hæreditate viventis, quod illa, juramento firmata valeant, etsi aliàs juramento non adminiculante, nullius roboris sint, quia pactiones ejusmo-

di adversantur solum dispositioni Juris Civilis, ac præterea privatis duntaxat præjudicant. Econtra promissio beneficii non vacantis offendit bonum publicum, & repugnat Sanctionibus Ecclesiæ, sive præceptis generalium Conciliorum, & Constitutionum Apostolicarum, cui proinde vim obligandi per SS. Canones ademptam, juramentum restituere non potest. P. Wiestner b. t. n. 13. cum Panorm. ad cap. 13. h. t. n. 3.

§. III.

Quem valorem hodie habeant Gratia expectativa?

S U M M A R I A.

9. Gratia expectativa per Concilium Tridentinum fuerunt cassatae. 10. S. Pontifex gratias expectativas concedere quidem potest, sed regulariter non solet. 11. Canonici supernumerarii cum expectatione futuræ præbendæ stricto jure suscipi non possunt, contraria tamen consuetudo corruptela non est. 12. Innocentii III. Decisionem in cap. 19. de Præbend. Bæhmerus malè interpretatur. 13. Similiter alteram ejusdem Decretalem in cap. 14. h. t. malè à Bæhmero fuisse expositam, ostenditur.

Gratia expectativa ex eo sic dicitur, quod illi, quibus beneficia proximè vacatura promittuntur, eousque expectare jubeantur, dum illa vacaverint, & tum demum effectum talium gratiarum consequantur. P. Reifensuel b. t. §. 3. n. 37.

Id genus gratias expectativas & aliàs quascunque gratias ad vacatura beneficia cassavit, & abrogavit novissimè Concil. Trid. Sess. 24. de Reformat. cap. 19. idque justissimis ex causis, quod scilicet ejusmodi gratia expectativa, non minus, ac aliæ promissiones nondum vacantium Beneficiorum votum captandæ mortis involvant. P. Wiestner b. t. n. 18. Et quia etiam aditus præ-

cluditur dignioribus, dum vacant, ac insuper litibus causam præbent. Van Espen J. E. V. part. 2. tit. 23. cap. 2. num. 1.

Quæritur I. An S. Pontifex gratias expectativas concedere valeat? Respondeo regulariter, & de via ordinaria S. Pontificem tales gratias concedere non solere, de via tamen extraordinaria, & utendo plenitudine suæ potestatis concedere posse. Ratio quoad priorem partem est, quod SS. PP. decreta Concilii Tridentini exactè observare soleant, cum igitur Tridentinum ejusmodi gratias expectativas voluerit esse abolitas, decreto huic, quod ipsa Pontificali auctoritate firmatum est, Summi Ponti-